

Odense og Ribe ligeledes ret til justering. Fra året 1828 bortfaldt imidlertid justering og fremstillingsretten for disse magistrater og overgik til Københavns magistrat, der beholdt denne, indtil justervæsenet ved meterlovens indførelse blev henlagt under staten.

I det påfølgende århundrede skete der ingen forandring på vejningens og målingens område her i landet, og et godt stykke af det 19. århundrede skulle ligeledes medgå, inden virkningen af den ved den store franske revolution på dette område indførte, indgribende reform begyndte at spores.

I tiden før revolutionen var vejning og måling i Frankrig ordnet på en lige så splittet og uensartet måde som her i landet før de store reformer i slutningen af det 17. århundrede. Hver provins, hver større by havde sit vejnings- og målingssystem. Efter forslag af Talleyrand besluttede Nationalforsamlingen den 8. maj 1790, at brogetheden på vejningens og målingens område skulle afskaffes, og en rationel ordning af mål og vægt gennemføres på en sådan måde, at det pågældende system ved sin størst mulige fuldkommenhed og ved sin uafhængige karakter skulle være egnet til at blive fælles for alle nationer. Af hensyn til umisteligheden skulle grundstørrelsen tages fra naturen, nemlig af jordklodens egen størrelse.

Efter mange og lange overvejelser endes man i 1795 om det metriske system. Ved dette gennemføres — ligesom her i landet 1683 — ensartethed i mål og vægt, idet det nye længdemål „meteren“ gøres til regel og fundament for både mål og vægt. Meteren bestemmes til en længde, der er en timilliontedel af afstanden fra pol til ækvator, målt langs havets overflade. Vægtenheden skulle være kilogrammet, der bestemtes som vægten af $\frac{1}{1000}$ kubikmeter rent vand ved en temperatur af 4° C.

Metersystemet vandt efterhånden større og større udbredelse rundt omkring i Europa. Holland havde således allerede antaget systemet i året 1816. I Spanien indførtes det i året 1849, i Italien i året 1861, og i Portugal indførtes det fra året 1862. Her i landet rejstes der krav om, at alle enheder, der benyttedes ved omsætningen, skulle gøres tidelelige for derved at bringes i overensstemmelse med talsystemet og medføre store lettelser ved alle beregninger. Disse krav søgtes til dels imødekommet ved loven af 19. februar 1861, hvorved tidelingen — eller rettere hundrededelingen — gennemføres for vægtsystemets vedkommende. Enheden for den almindelige handelsvægt vedblev fremdeles at være et pund, hvis

vægt stadig var lig med 500 franske gram. 100 pund udgjorde et centner, hvorimod et pund deltes i 100 kvint.

Den pågældende lov forblev imidlertid uden virkning, hvilket sikkert må søges deri, at de gamle vægtenheder forblev bestående ved siden af de nye, og at man ikke gjorde skridtet helt ud, men kun indførte tidelingen for vægtens vedkommende, men derimod ikke ved mønt og mål. Tidelingen blev derved langt mere besværlig end det gamle halveringssystem.

Det metriske system nærmede sig imidlertid stærkt til at blive universelt. Det gennemførtes således i postvæsenet, i møntvæsenet, i farmacien, ligesom det benyttedes overalt i den officielle statistik, for så vidt materialet var bestemt til international afbenyttelse, og så godt som i alle videnskabelige arbejder.

Ved lov af 14. februar 1868 gennemførtes systemet fuldstændig her i landet for medicinalvægtens vedkommende og ved lov af 16. april 1873 for vægten for ædle metaller. I det nordtyske forbund vedtoges det i året 1868 at lade metersystemet træde i kraft fra 1. januar 1872, hvilket i forbindelse med tidelingssystemets gennemførelse i møntsystemet ved møntloven af 23. maj 1873 bevirkede, at der fra forskellig side fremsattes fornyede ønsker om metersystemets fuldstændige gennemførelse her i landet.

Den daværende indenrigsminister foranledigede herefter, at der under 27. august 1873 nedsattes en kommission med det hverv at tage spørgsmålet om hensigtsmæssigheden og betimeligheden af at indføre det metriske system for mål og vægt her i riget under overvejelse samt at fremkomme med forslag desangående. Kommissionen arbejdede hurtigt og afgav allerede under 23. december s. å. en betænkning, hvorefter kommissionen i dens helhed tilrådede, at det metriske tidelelige system for mål og vægt indførtes hurtigst muligt, men iøvrigt delte kommissionen sig i et flertal og et mindretal, bestående af et medlem, idet flertallet udtalte sig for, at det metriske system indførtes først som tilladt jævnsides med det dagældende system, og derpå efter en frist af nogle få år, som det eneste lovlige system. Mindretallet kunne derimod ikke gå med til at fremtvinge indførelsen af systemet ved en lov, der forbød brugen af det daværende system, men indskrænkede sig til at foreslå, at anvendelsen af det metriske system skulle tillades ved siden af det iøvrigt anvendte mål- og vægtsystem.

Regeringen sluttede sig til det af kom-